όργανα ως προς την εκτίμηση συνθέτων οικονομικών καταστάσεων, δεν εξαιρείται, ωστόσο, του δικαστικού ελέγχου.

Στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού το Δικαστήριο ελέγχει την τήρηση των διαδικαστικών κανόνων, το υποστατό των πραγματικών περιστατικών που λαμβάνονται υπόψη, την έλλειψη προφανούς πλάνης ως προς την εκτίμηση των περιστατικών αυτών και την έλλειψη καταχρήσεως εξουσίας, πράγμα που σημαίνει ότι, όσον αφορά ειδικότερα την επιλογή της χώρας αναφοράς, πρέπει να ελεγχθεί αν τα κοινοτικά όργανα παρέλειψαν να λάβουν υπόψη ουσιώδη στοιχεία, προκειμένου να βεβαιωθούν για την καταλληλότητα της επιλεγόμενης χώρας, και αν τα στοιχεία του φακέλου εξετάστηκαν με την απαιτούμενη επιμέλεια, ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι η κανονική αξία καθορίστηκε με τρόπο κατάλληλο και μη στερούμενο λογικής.

2. Δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η κανονική αξία των προϊόντων καταγωγής χώρας χωρίς οικονομία της αγοράς καθορίστηκε δι' αναφοράς στην τιμή τρίτης χώρας με οικονομία της αγοράς « κατά τρόπο κατάλληλο και μη στερούμενο λογικής » κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 5, στοιχείο α, του βασικού κανονισμού αντιντάμπινγκ 2423/88, όταν, αφενός, διάφορα γνωστά στην Επιτροπή στοιχεία σχετικά με τον όγκο και τις μεθόδους παραγωγής, τις συνθήκες προσβάσεως στις πρώτες ύλες και τις τιμές που εφαρμόζονται στην εσωτερική αγορά, ήταν ικανά να δημιουργήσουν αμφιβολίες ως προς την καταλληλότητα της τρίτης χώρας που ελήφθη υπόψη ως χώρα αναφοράς, και, αφετέρου, τα κοινοτικά όργανα δεν κατέβαλαν σοβαρή και επαρκή προσπάθεια για να εξετάσουν αν η τρίτη χώρα που προτάθηκε από έναν από τους συμμετέχοντες στη διαδικασία μπορούσε να θεωρηθεί ως κατάλληλη χώρα αναφοράς. Πρέπει για τον λόγο αυτό να κριθεί ότι ο κανονισμός 725/89 για την επιβολή οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ψηκτρών και πινέλων για χρωμάτισμα, καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, και για την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ που επιβάλλεται στις εισαγωγές αυτές είναι ανίσχυρος.

ΕΚΘΕΣΗ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ
στην υπόθεση C-16/90 *

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1. Στις 21 Νοεμβρίου 1988, 8 Φεβρουαρίου 1989 και 14 Φεβρουαρίου 1989, ο Detlef Nölle, υπό την εμπορική του επωνυμία Eugen Nölle (στο εξής: Nölle) παρουσίασε στο Hauptzollamt Bremen-Freihafen, τρεις παρτίδες πινέλων χρωματισμού και καθαρισμού καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και υπαγόμενες στη δασμολογική διάκριση 9603 4010 της συνδυασμένης ονοματολογίας, προκειμένου να τις θέσει σε ελεύθερη κυκλοφορία. Το Hauptzollamt απήτησε, κατά το άρθρο 1 του κανο-

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

νισμού (ΕΟΚ) 3052/88 της Επιτροπής, της 29ης Σεπτεμβρίου 1988, για τη θέσπιση προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ στην εισαγωγή ορισμένων ψηκτρών και πινέλων για χρωμάτισμα, επίχριση και βερνίκωμα και παρομοίων ψηκτρών και πινέλων καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας (ΕΕ L 272, σ. 16), την καταβολή προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ για τον οποίο ο Nölle συνέστησε, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 4, του ανωτέρω κανονισμού, ασφάλεια υπό μορφή τραπεζικής εγγυήσεως με αποκλεισμό της ενστάσεως διζήσεως, ύψους 31 000, 17 000 και 4 400 γερμανικών μάρκων (DM), αντίστοιχα, ήτοι συνολικά 52 400 DM για τις τρεις παρτίδες.

Με τρεις αποφάσεις της 14ης Απριλίου 1989 το Hauptzollamt κάλεσε τον προσφεύγοντα να καταβάλει αντίστοιχα, για τις τρεις εισαγωγές, 29 937,04 DM, 16 972,57 DM και 4 307,79 DM, δηλαδή σύνολο 51 217,40 DM, ως δασμό αντιντάμπινγκ. Οι αποφάσεις αυτές στηρίχθηκαν στον κανονισμό (ΕΟΚ) 725/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989, για τη θέσπιση οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ στις εισαγωγές ορισμένων ψηκτρών και πινέλων για χρωμάτισμα, επίχριση και βερνίκωμα ή παρόμοιων ψηκτρών και πινέλων καταγωγής Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και για την οριστική είσπραξη του προσωρινού δασμού αντιντάμπινγκ που επιβλήθηκε στις εισαγωγές αυτές (ΕΕ L 79, σ. 24), κατά τον οποίο επί των εμπορευμάτων που εισήγαγε τότε ο Nölle έπρεπε να εισπραχθεί οριστικός δασμός αντιντάμπινγκ με συντελεστή 69 % επί της καθαρής τιμής, ελεύθερο στα κοινοτικά σύνορα μη εκτελωνισμένο.

2. Ο Nölle υπέβαλε στις 3 Μαΐου 1989 ένσταση με την οποία ισχυρίστηκε ότι οι αποφάσεις ήταν παράνομες κατά το μέτρο που ο κανονισμός 725/89 αντέβαινε από πολλές απόψεις σε υπέρτερους κοινοτικούς κανόνες.

Το Hauptzollamt απέρριψε στις 28 Ιουνίου 1989 την ένσταση αυτή, θεωρώντας ότι δεν αποτελεί διοικητική αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή του κανονισμού 725/89 και ότι δεν είναι, επομένως, σε θέση να ελέγξει το κύρος αυτού του κανονισμού.

Ο Nölle άσκησε στις 2 Αυγούστου 1989 προσφυγή ενώπιον του Finanzgericht Bremen, με την οποία επανέλαβε το αίτημα ακυρώσεως των τριών αποφάσεων περί καθορισμού οριστικών δασμών αντιντάμπινγκ.

3. Θεωρώντας ότι η διαφορά θέτει ζήτημα εκτιμήσεως του κύρους της οικείας κοινοτικής νομοθεσίας, το δεύτερο τμήμα του Finanzgericht Bremen αποφάσισε, με Διάταξη της 12ης Δεκεμβρίου 1989, να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο, κατά το άρθρο 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

« Είναι έγκυρος ο κανονισμός (ΕΟΚ) 725/89 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 1989; »

4. Η Διάταξη περί παραπομπής πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Ιανουαρίου 1990.

Κατά το άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν:

— στις 29 Μαρτίου 1990 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Eric White, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας της Επιτροπής, επικουρούμενο από τον Reinhard Wagner, Γερμανό δικαστή τοποθετημένο στην Επιτροπή στο πλαίσιο ανταλλαγής με εθνικούς υπαλλήλους·

— στις 12 Απριλίου 1990 το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενο από τον Erik Stein, νομικό σύμβουλο της Νομικής Υπηρεσίας του Συμβουλίου·

— στις 24 Απριλίου 1990 ο Detlef Nölle, υπό την εμπορική επωνυμία Eugen Nölle, προσφεύγων της κύριας δίκης, εκπροσωπούμενος από τους Deringer, Tessin, Herrmann και Sedemund, δικηγόρους Κολωνίας.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων και να αναθέσει την υπόθεση στο πέμπτο τμήμα.

II — Περίληψη των γραπτών παρατηρήσεων που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου

5. Ο *Nölle* ισχυρίζεται ότι ο κανονισμός 725/89 είναι ανίσχυρος, επειδή αντίκειται σε υπέρτερους κοινοτικούς κανόνες, δηλαδή στον κανονισμό (ΕΟΚ) 2423/88 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 1988, για την άμυνα κατά των εισαγωγών που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ ή επιδοτήσεων εκ μέρους χωρών μη μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ L 209, σ. 1) και στο άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΟΚ. Η παρανομία αυτή προκύπτει από τέσσερις διαφορετικούς λόγους.

Πρώτον, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η κανονική αξία που λήφθηκε υπόψη για τον υπολογισμό του περιθωρίου ντάμπινγκ καθορίστηκε ανακριβώς, δεδομένου ότι η Σρι Λάνκα δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη ως χώρα αναφοράς. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 5, του κανονισμού 2423/88, σε περίπτωση εισαγωγών από χώρες που δεν έχουν οικονομία αγοράς, η κανονική αξία καθορίζεται με « τρόπο κατάλληλο και μη στερούμενο λογικής » με βάση είτε α) την τιμή στην οποία πράγματι πωλείται ένα ομοειδές προϊόν μιας τρίτης χώρας με οικονομία αγοράς, είτε β) την κατασκευασμένη αξία του ομοειδούς προϊόντος σε μια τρίτη χώρα με οικονομία αγοράς, ή γ) την πράγματι καταβληθείσα ή καταβλητέα τιμή εντός της Κοινότητας για το ομοειδές προϊόν.

Ο Nölle υποστηρίζει ότι η Επιτροπή στήριξε μέχρι σήμερα την πρακτική της ως προς την επιλογή της χώρας αναφοράς κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 5, στοιχείο α, στην ύπαρξη στη χώρα αυτή ομοειδούς προϊόντος, ομοειδούς όγκου παραγωγής, τιμών που προκύπτουν από τη λειτουργία των κανόνων της οικονομίας της αγοράς, ομοειδών μεθόδων παραγωγής και όρων προσβάσεως στις πρώτες ύλες συγκρίσιμων προς εκείνους της οικείας χώρας εξαγωγής [βλ. επίσης κανονισμό (ΕΟΚ) 407/80 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 1980, περί επιβολής οριστικού δασμού αντιντάμπινγκ επί ορισμένου ανθρακικού νατρίου καταγωγής Σοβιετικής Ενώσεως (JO L 48, σ. 1)· απόφαση 80/410/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 10ης Απριλίου 1980, JO L 97, σ. 1· απόφαση 82/398/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 14ης Ιουνίου 1982, ΕΕ L 172, σ. 47].

Κατά τον προσφεύγοντα η Σρι Λάνκα δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη ως χώρα αναφοράς, επειδή δεν πληροί καμιά από τις προϋποθέσεις

αυτές. Η χώρα αυτή δεν κατασκευάζει ομοειδή προϊόντα, επειδή η Κίνα κατασκευάζει μόνο πινέλα για χρωμάτισμα δακτυλίων, επιφανειών και σωμάτων κεντρικής θερμάνσεως, ενώ η Σρι Λάνκα κατασκευάζει μόνο πινέλα για επίπεδες επιφάνειες (καθώς και άλλα που δεν αποτελούν αντικείμενο του επιβληθέντος δασμού αντιντάμπινγκ). Οι όγκοι παραγωγής δεν είναι συγκρίσιμοι, επειδή η Σρι Λάνκα έχει μόνο δύο παραγωγούς, από τους οποίους ο ένας δεν κατασκευάζει στην πράξη τα εν λόγω προϊόντα, ενώ στην Κίνα υπάρχουν τουλάχιστον 150 μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις των οποίων ο όγκος παραγωγής είναι τουλάχιστον 200 φορές μεγαλύτερος από εκείνον της Σρι Λάνκα. Εξάλλου, η βιομηχανία της Σρι Λάνκα αναγκάζεται να εισάγει τόσο τις χοίρειες τρίχες όσο και το ξύλο για τις λαβές, καθώς και τους κρίκους, ενώ η Κίνα κατέχει το 85 % της διεθνούς αγοράς χοιρείων τριχών.

Τέλος, η εθνική τιμή δεν προκύπτει από τους κανόνες της οικονομίας της αγοράς, δεδομένου ότι δεν υφίσταται φυσιολογικός ανταγωνισμός, επειδή οι δύο παραγωγοί κατέχουν περίπου το 90 % της εσωτερικής αγοράς και ο μόνος κατασκευαστής του οικείου προϊόντος είναι μια θυγατρική κοινοτικής εταιρίας που είχε σημαντική συμμετοχή στη διαδικασία αντιντάμπινγκ που κινήθηκε από τους Ευρωπαίους κατασκευαστές. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 2423/88 ο καθορισμός της ζημίας πρέπει να γίνεται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι επιχειρήσεις που έχουν ιδιαίτερους δεσμούς με τους εξαγωγείς ή εισαγωγείς. Ο κανόνας αυτός υποβάλλει την ιδέα ότι δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ούτε οι πληροφορίες που προέρχονται από κατασκευαστές τρίτης χώρας οι οποίοι έχουν ιδιαίτερους δεσμούς με τους καταγγέλλοντες.

Ο συνδυασμός των παραγόντων αυτών συνεπάγεται επίπεδο τιμών πολύ υψηλότερο από εκείνο που θα προέκυπτε αν είχε επιλεγεί άλλη χώρα αναφοράς, όπως η προταθείσα από τους εισαγωγείς — η Ταϊβάν — που απορρίφθηκε από την Επιτροπή για τον λόγο ότι τα φυσικά χαρακτηριστικά και το κόστος παραγωγής των προϊόντων ήταν διαφορετικά και ότι οι παραγωγοί της Ταϊβάν που ερωτήθηκαν αρνήθηκαν να συνεργαστούν (αιτιολογικές σκέψεις 16 και 17 του κανονισμού 725/89).

Έτσι ο καθορισμός της κανονικής αξίας είχε ως συνέπεια σφάλμα κατά τον υπολογισμό του περιθωρίου ντάμπινγκ. Το περιθώριο αυτό που υπερβαίνει το 90 % θα ήταν πολύ λιγότερο υψηλό αν η Επιτροπή είχε επιλέξει ως χώρα αναφοράς ένα κράτος μέλος της Κοινότητας, ακόμη και αν σε ένα τέτοιο κράτος το κόστος παραγωγής είναι πολύ υψηλότερο από εκείνο της Κίνας.

Δεύτερον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να διαπιστωθεί ύπαρξη ζημίας για την κοινοτική βιομηχανία. Τα πινέλα που κατασκευάζονται στην Κοινότητα, και ιδίως στη Γερμανία, είναι καλύτερης ποιότητας από τα εισαγόμενα από την Κίνα και, κατά συνέπεια, η διαφορά τιμής δεν μπορούσε να διαπιστωθεί παρά μόνο σε σχέση με τα πινέλα της χαμηλότερης ποιότητας, τα οποία δεν μπορούν, ωστόσο, να θεωρηθούν ως ομοειδή. Ο όγκος των εισαγωγών, αντί να αυξηθεί, αντίθετα μειώθηκε, και η γερμανική παραγωγή πινέλων αυξάνεται σαφώς από το 1981, χωρίς οι εισαγωγές κινεζικών πινέλων να επηρεάζουν την απασχόληση στη βιομηχανία αυτή, της οποίας οι εργαζόμενοι μειώθηκαν συνεπεία της προόδου της αυτοματοποιήσεως και εξορθολογικεύσεως.

Επιπλέον, η Επιτροπή δεν είχε δικαίωμα, προκειμένου να καθορίσει τη ζημία, να λάβει υπόψη της κράτη μέλη όπως η Γαλλία, η

Ιταλία και η Ιρλανδία, δεδομένου ότι κανένας έλεγχος δεν πραγματοποιήθηκε στις χώρες αυτές και ότι η Γαλλία και η Ιταλία εισάγουν αμελητέα μόνο ποσότητα κινεζικών πινέλων. Εξάλλου, η Επιτροπή δεν είχε δικαίωμα να χρησιμοποιήσει πληροφορίες που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο ερευνών στις γερμανικές επιχειρήσεις. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 5, πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 2423/88, ο καθορισμός της ζημίας πρέπει να γίνεται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι επιχειρήσεις που έχουν ιδιαίτερους δεσμούς με τους εξαγωγείς ή τους εισαγωγείς. Οι τέσσερις οικείες επιχειρήσεις εισάγουν οι ίδιες κινεζικά πινέλα και η μια από αυτές, η Schabert, συμμετέχει μάλιστα σε κοινοπραξία μαζί με την επιχείρηση Rothlaender, τον μεγαλύτερο εισαγωγέα τριχών για πινέλα της Γερμανίας, με σκοπό την παραγωγή πινέλων στην Κίνα. Πρέπει επομένως να γίνει δεκτό ότι τα δύο τρίτα των εισαγωγών κινεζικών πινέλων πραγματοποιούνται από Γερμανούς κατασκευαστές, και είναι δύσκολο να υποστηρίξει κανείς μαζί με το Συμβούλιο (αιτιολογική σκέψη 30 του κανονισμού 725/89) ότι αυτοί προέβησαν στις εισαγωγές αυτές αμυνόμενοι νομίμως κατά αθεμίτου ανταγωνισμού και ότι τα πινέλα μεταπωλήθηκαν με μετριασμένα κέρδη. Από το γεγονός ότι τα δύο τρίτα των εισαγωγών μπόρεσαν να πωληθούν με κέρδη προκύπτει το ερώτημα πώς το υπολειπόμενο μέρος προκάλεσε μια τόσο σημαντική ζημία στους κοινοτικούς παραγωγούς.

Τρίτον, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι εσφαλμένα η Επιτροπή αναγνώρισε την ύπαρξη συμφέροντος της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 12 του κανονισμού 2423/88. Κατά τη γνώμη του η διαδικασία κινήθηκε κατόπιν παροτρύνσεως των Ευρωπαίων βιομηχάνων, για να καλυφθεί παράνομη σύμπραξη αποσκοπούσα στον αποκλεισμό των ελεύθερων εισαγωγέων από την αγορά. Υποστηρίζει ότι οι ανεξάρτητοι εισαγωγείς πληροφορήθηκαν ότι είχε συναφθεί σύμπραξη μεταξύ των Γερμανών κατασκευαστών και των Κινέζων εξαγωγέων, βάσει της οποίας οι ανεξάρτητοι εισαγωγείς δεν μπορούσαν να προμηθεύονται απευθείας, επειδή οι παραδόσεις γίνονταν μόνο στους κοινοτικούς κατασκευαστές μέσω των εισαγωγέων τριχών, Rothlaender και Berg. Δεν μπορεί να είναι σύμφωνη προς το κοινοτικό συμφέρον η υποβοήθηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας πινέλων, προκειμένου αυτή να πραγματοποιήσει, χάρη σε δασμό αντιντάμπινγκ, «εξυγίανση της αγοράς», που θα ήταν αντίθετη προς το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού.

Τέλος, ο τέταρτος λόγος συνίσταται στο ότι ο κανονισμός 725/89 παραβιάζει την υποχρέωση αιτιολογήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΟΚ. Οι αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού δεν δίνουν απάντηση, ή απαντούν ανεπαρκώς, στις βασικές αντιρρήσεις που ήδη προβλήθηκαν από τον προσφεύγοντα στο πλαίσιο της διαδικασίας αντιντάμπινγκ κατά της επιβολής δασμού αντιντάμπινγκ.

6. Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν διακριτική ευχέρεια για την εκτίμηση συνθέτων οικονομικών καταστάσεων (απόφαση της 7ης Μαΐου 1987, 258/84, Nippon Seiko κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 1923), συμπεριλαμβανομένης της επιλογής της χώρας αναφοράς. Η επιλογή αυτή δεν πάσχει, κατά την Επιτροπή, σφάλμα εκτιμήσεως. Πράγματι, τα πινέλα της Σρι Λάνκα συνιστούν ομοειδή προϊόντα, επειδή κατασκευάζονται, κατά βάση, από ζωικές τρίχες και έχουν ξύλινες λαβές αναλόγου πάχους, κρίκους και ποσότητα και βάρος τριχών ανάλογα ή προσεγγίζοντα εκείνα των κινεζικών πινέλων. Κατά τη γνώμη της είναι αδιάφορο συναφώς το ότι κατασκευάζονται και

πωλούνται μόνο πινέλα για επίπεδες επιφάνειες. Δεν πρέπει να λησμονείται ότι το 80 % των πινέλων που εξάγονται από την Κίνα είναι πινέλα για επίπεδες επιφάνειες και ότι τα πινέλα για χρωμάτισμα δακτυλίων και σωμάτων κεντρικής θερμάνσεως υπάγονται στην ίδια δασμολογική διάκριση της συνδυασμένης ονοματολογίας.

Εξάλλου, οι μέθοδοι παραγωγής είναι ομοειδείς στις δύο χώρες και συνίστανται σε βιοτεχνική παραγωγή χαρακτηριζόμενη από τη σημασία του συντελεστή « εργασία » και τους χαμηλούς μισθούς. Το γεγονός ότι ο όγκος παραγωγής της Κίνας είναι υψηλότερος δεν έχει σημασία, επειδή το αποφασιστικό κριτήριο είναι στο κόστος παραγωγής των ατομικών επιχειρήσεων, που είναι πάντα επιχειρήσεις μικρού ή μεσαίου μεγέθους. Ως προς το φερόμενο πλεονέκτημα που προκύπτει από την πρόσβαση στις πρώτες ύλες, η Επιτροπή απαντά ότι το πλεονέκτημα αυτό δεν μπορεί να υπολογιστεί ικανοποιητικά σε χώρα που δεν έχει οικονομία της αγοράς και μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να αντισταθμιστεί από άλλα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που υφίστανται στις χώρες με οικονομία αγοράς. Εξάλλου, για τα προϊόντα που εισάγονται για την κατασκευή των πινέλων πραγματοποιήθηκαν, κατ' αυτή, προσαρμογές (βλ. αιτιολογική σκέψη 20 του επίδικου κανονισμού) και η Επιτροπή εξέπεσε το 25 % της ήδη προσαρμοσθείσας τιμής, για να λάβει υπόψη τις διαφορές ως προς την ποιότητα.

Τέλος, το γεγονός ότι στη Σρι Λάνκα υπάρχουν μόνο δύο παραγωγοί και ότι ο ένας από αυτούς είναι θυγατρική κοινοτικής επιχειρήσεως δεν σημαίνει την ύπαρξη συμπράξεως ως προς τις τιμές ή την έλλειψη επαρκούς ανταγωνισμού.

Η επιλογή της Σρι Λάνκα δικαιολογείται, εξάλλου, από το γεγονός ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες την έλαβαν επίσης υπόψη για την επιβολή δασμού αντιντάμπινγκ ύψους 127,07 % επί των ψηκτρών και πινέλων προελεύσεως Κίνας.

Ως προς την αιτίαση σχετικά με τη ζημία, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι τα κοινοτικά όργανα έχουν περιθώριο εκτιμήσεως για να αποφασίσουν αν ορισμένοι παραγωγοί πρέπει να αποκλειστούν από την οικεία παραγωγή ή όχι (απόφαση της 14ης Μαρτίου 1990, υπόθ. 156/87, Gestetner Holdings κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-781, σκέψεις 43 και 44). Μια τέτοια εκτίμηση διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 30 του προσβαλλομένου κανονισμού. Εξάλλου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν τα κοινοτικά προϊόντα είναι τελειότερα, δεν πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι τα οικεία προϊόντα δεν είναι ομοειδή. Κατά τα λοιπά, η διαφορά ως προς την ποιότητα λήφθηκε υπόψη με την εφαρμογή διορθωτικού συντελεστή 20 % επί των χαμηλοτέρων τιμών και, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού, με τη σύγκριση των κινεζικών προϊόντων κατά βάση με πινέλα και ψήκτρες χαμηλής ή μέσης ποιότητας.

Αντίθετα από ό,τι υποστήριξε ο προσφεύγων, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι εισαγωγές προελεύσεως Κίνας αυξήθηκαν από 28 140 000 τεμάχια το 1982 σε 45 580 000 τεμάχια το 1987 και 30 538 000 τεμάχια για το πρώτο εξάμηνο του 1988 και είναι αδιάφορο, συναφώς, αν οι εισαγωγές αυξήθηκαν ή όχι κατ' αξία, εκφραζομένη, για παράδειγμα, σε δολάρια. Παράλληλα, υποχώρησαν οι πωλήσεις των κοινοτικών παραγωγών, με συνέπεια τη μείωση του εργατικού δυναμικού, η οποία δεν εξηγείται από τα μέτρα εξορθολογικεύσεως σε έναν τομέα παραγωγής που εξακολουθεί να απαιτεί

σε σημαντικό βαθμό τη χρησιμοποίηση του συντελεστή « εργασία ».

Η Επιτροπή υπογραμμίζει, τέλος, ότι για τον υπολογισμό του δασμού που προορίζεται να αντισταθμίσει τη ζημία δεν στηρίχθηκε στον μέσο όρο τιμών, αλλά σε ένα μέσο όρο χαμηλότερο, ώστε να λάβει υπόψη της τις διαφορές ως προς την ποιότητα. Κατά τη γνώμη της, αυτός ο ιδιαίτερα ευνοϊκός υπολογισμός δικαιολογεί κάπως τις διαμαρτυρίες της κοινοτικής βιομηχανίας για το χαμηλό ύψος του επιβληθέντος δασμού αντιντάμπινγκ.

Ως προς τον τρίτο λόγο, ισχυρίζεται ότι ο δασμός αντιντάμπινγκ δεν συνεπάγεται περιορισμούς του ανταγωνισμού εντός της Κοινότητας, αλλά ότι περιορίζεται στη διόρθωση των αθέμιτων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των οποίων απέλαυον οι εισαγωγές που αποτελούσαν αντικείμενο του ντάμπινγκ. Δεν έλαβε γνώση του ότι η γερμανική ή ευρωπαϊκή βιομηχανία πινέλων κατάφερε επίσης να εξωθήσει τους Κινέζους εξαγωγείς να περιορίσουν τις εξαγωγές τους με προορισμό την Κοινότητα ή να προμηθεύουν μόνο ορισμένους αγοραστές εντός της Κοινότητας. Στην περίπτωση δασμού κατ' αξίαν η σύμπραξη δεν έχει, άλλωστε, νόημα.

Τέλος, ως προς τον τέταρτο λόγο, η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι ο κανονισμός 725/89 δεν παραβιάζει την υποχρέωση αιτιολογήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΟΚ, επειδή, κατά παγία νομολογία του Δικαστηρίου, η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής πρέπει να είναι επαρκώς σαφής και αναμφισβήτητη, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που οδήγησαν στη λήψη του μέτρου, ώστε να μπορούν αυτοί να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους και το Δικαστήριο να ασκήσει τον έλεγχό του (απόφαση της 7ης Μαΐου 1987, 240/84, Toyo κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 1809) και αρκεί, συναφώς, να αναφερθούν τα κύρια νομικά και πραγματικά στοιχεία που αποτελούν το έρεισμα των νομικών πράξεων και είναι απαραίτητα για να καταστήσουν κατανοητή τη συλλογιστική (απόφαση της 4ης Ιουλίου 1963, 24/62, Γερμανία κατά Επιτροπής, Rec. 1963, σ. 131). Εν προκειμένω, οι απαιτήσεις αυτές πληρούνται σε μεγάλο βαθμό από τον κανονισμό του Συμβουλίου, που αναπτύσσει όλα τα σημεία στα οποία αναφέρθηκε ο προσφεύγων.

7. Το *Συμβούλιο* υιοθετεί τις παρατηρήσεις της Επιτροπής, προσθέτοντας ορισμένες διευκρινίσεις. Ισχυρίζεται, πρώτον, ότι για κάθε περίπτωση ντάμπινγκ πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κριτήρια προσαρμοσμένα στην ειδική κατάσταση της οικείας διαδικασίας. Κατά τον καθορισμό των κριτηρίων αυτών το Συμβούλιο πρέπει να εκτιμά τις σύνθετες οικονομικές καταστάσεις και, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα όργανα έχουν διακριτική ευχέρεια (προαναφερθείσα απόφαση της 7ης Μαΐου 1987, υπόθ. 258/84).

Ως προς τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος κατά τον οποίο τα κοινοτικά όργανα δεν έλαβαν υπόψη τη μείωση σε DM των εισαγωγών στη Γερμανία, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι η αύξηση των εισαγωγών κατ' όγκο, συνδυαζόμενη με τη μείωσή τους κατ' αξίαν, συνιστά ακόμη σοβαρότερη ζημία για τη βιομηχανία, αφού η τιμή μονάδος των πινέλων μειώθηκε κατά πολύ.

Ως προς τον ισχυρισμό του προσφεύγοντος που αναπτύχθηκε με την προσφυγή του ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, κατά τον οποίο

η επιβολή δασμών αντιντάμπινγκ αντίκειται προς τη συμφωνία εμπορικής και οικονομικής συνεργασίας που συνήφθη μεταξύ Κοινότητας και Κίνας (ΕΕ L 250 της 19ης Σεπτεμβρίου 1985), το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι η συμφωνία αυτή, μολονότι διακηρύσσει την προαγωγή και εντατικοποίηση των εμπορικών ανταλλαγών ΕΟΚ/Κίνας, αναφέρει ότι αυτό πρέπει να γίνει « στο πλαίσιο των νόμων και κανονισμών τους », στους οποίους περιλαμβάνεται αναμφισβήτητα και η νομοθεσία αντιντάμπινγκ.

Τέλος, ως προς την αιτιολογία, το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι ένας κανονισμός με 36 παραγράφους που αναφέρονται στα βασικά σημεία της διαδικασίας και των επιχειρημάτων του νομοθέτη πληροί τα κριτήρια που ακολουθεί το Δικαστήριο κατά παγία νομολογία, τελευταία δε με την προαναφερθείσα απόφαση της 14ης Μαρτίου 1990 (υπόθ. 156/87).

G. C. Rodríguez Iglesias
εισηγητής δικαστής